

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Läsår 17/18

Kunskapsgymnasiet Uppsala

enligt Skollagen (2010:800) 6 kap., Diskrimineringslagen (2008:567) samt Förordningen (2011:681)

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen även se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolan ska beskriva det främjande och förebyggande arbetet i Likabehandlingsplanen.

I enlighet med Skolverkets föreskrifter har skolkurator, lärare, elever hjälpts åt att ta fram en Likabehandlingsplan, plan mot diskriminering och kränkande behandling för att skapa en trygg skolmiljö.

Fastställd av:

Rektor Stina Jonsson   0733-137145   stina.jonsson@kunskapsskolan.se

Kurator Lisa Kjellin   0733-137149   lisa.kjellin@kunskapsskolan.se

Biträdande rektor Maria Szabo   0733-173418   maria.szabo@kunskapsskolan.se

Gäller t.o.m : september 2018

Rätten till likabehandling

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter. Lagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Främja Likabehandling i syfte att alla elever ska känna sig trygga och utvecklas.

Främjande arbete;

- bedrivs systematiskt och är en del i det vardagliga arbetet med eleverna
- bygger på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår
- bygger på faktorer som skapar en trygg miljö där elever blir respekterade som de är
- medarbetare diskuterar egna normer och attityder samt de som genomsyrar den pedagogiska verksamheten
- elever är delaktiga i återkommande diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas
- diskussioner kring vad trygghet, jämlikhet, jämställdhet och rättvisa innebär för eleverna
- eleverna behöver ha kunskap om sina rättigheter och skyldigheter
- vardagligt värdegrundsarbete
- skolan har gemensamma rutiner och förhållningssätt som är förankrade i verksamheten

Kränkningar och trakasserier

Enligt 2 kap. 7 § diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller en elev som deltar i eller söker till verksamheten anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller kränkningarna.

Att bli kränkt eller mobbad är att bli utsatt för negativa handlingar från en eller flera elever eller vuxna, dessa handlingar kan vara:

- * Fysiska (T.ex. att bli utsatt för slag eller knuffar)
- * Verbala (T.ex. att bli hotad, nedvärderad och/eller bli kallad öknamn)
- * Psykosociala (T.ex. att bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning)
- * Text- eller bildburna (T.ex. genom klotter, lappar, sms, mejl, mms eller sociala medier)

Kränkande behandling är handlingar som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen kränker individens värdighet. Kränkningar kan vara synliga och handfasta eller så kan de vara dolda och subtila. Kränkande behandling kan uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningar kan även handla om att frysa ut eller hota någon annan. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller så kan det vara systematiskt och/eller

återkommande. Om det sker upprepade gånger och över tid kan det betecknas som mobbning. Vid mobbning är den som är utsatt i ett underläge och känner sig kränkt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkningar på nätet

Skolan har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör ingen skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet. Om påstådda kränkningarna har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade.

Diskriminering

Lagens definition av diskriminering innebär på ett förenklat sätt att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska också ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Vad som är diskriminering eller inte beror på den enskilda situationen. Följande är exempel på sådant som kan vara diskriminering:

- En elev får ett sämre betyg och det har samband med hens etniska tillhörighet.
- En lärare trakasserar en elev och det har samband med elevens könsuttryck.
- Skolan tillåter inte samkönade par att gå tillsammans som par på skoldansen.
- En lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- En lärare hindrar en elev från att vara med på gymnastiken för att hon bär huvudduk.
- En elev med dyslexi får inte stöd i undervisningen.

Anmälningsskyldighet

Enligt 6 kap. 10 § skollagen är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller

rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Rutiner för att anmäla

Huvudmannens riktlinjer för anmälan om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

1. Medarbetaren som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar rektor. (Omfattas av skollagen och diskrimineringslagstiftningen)

Medarbetaren som anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling informerar rektor. (Omfattas av diskrimineringslagstiftningen)

Om någon elev kränkts av någon ur medarbetargruppen, eller om en elev eller medarbetare kränker någon ur medarbetargruppen, utreder rektorn detta. Om skolledningen skulle vara föremål för kränkning eller diskriminering, utreder huvudmannen ärendet.

Utredningen fortgår tills allt gjorts för att få klarhet i den aktuella frågan. Det innebär att utredningen fortsätter tills det finns ett rimligt svar på frågan vad som skett och om det som skett varit kränkande behandling/ trakasserier/ diskriminering i lagens mening.

- Aktiva åtgärder enligt skolans plan sätts in så fort någon form av trakasserier/diskriminering eller kränkande behandling blir känd.
- Anmälan till huvudmannen görs samma dag eller senast dagen efter i formulär på Kunskapsporten/ Pedagogik/ Elevhälsoarbete

I formuläret dokumenteras vad som har inträffat och vilka åtgärder skolan har vidtagit samt kommer att vidta.

I varje enskilt fall bedöms det om en anmälan ska göras till andra myndigheter. Ansvarig är rektor.

- Information till berörda elever och vårdnadshavare om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Ansvarig är elevens personliga handledare eller vid behov någon från elevhälsoteamet.
- Anmälaren meddelar rektor att anmälan är gjord och rektor får kopia på anmälan

- Huvudmannen vidtar åtgärder efter en övergripande analys av inkomna anmälningar och återkopplar till skolan.
- Analysen presenteras på apt. Vid behov kopplas huvudmannen in.

Aktiva åtgärder mot diskriminering

Syftet är att undvika diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna. Skolan undersöker den egna verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns och elevers lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

1. Kartlägga/ Undersöka

Syftet är att undersöka skolans lärmiljö för att hitta de behov som de aktiva åtgärderna ska utgå ifrån.

Arbetet ska göras på ett generellt plan till exempel genom att göra en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument men även av attityder och normer. Vår kartläggning bygger även på tre olika enkäter. Vecka 9-12 deltog årskurs 2 i SKLs "uppföljning av pedagogisk verksamhet", under våren 2017 deltog årskurs 2 i skolinspektionens Skolenkät (Skolenhetsrapport 2017) och alla våra elever deltog under maj 2017 i vår stora företagsgemensamma enkät.

Skolans kartläggning av läsåret 16/17

I vår huvudmans enkät som genomfördes under våren 2017 mättes trygghet och trivsel i flera frågor. Resultaten visar att andelen elever som känner sig trygga i skolan är 85 % vilket är en försämring med fyra procentenheter jämfört med föregående år, vi ligger däremot fem procentenheter över snittet för Kunskapsgymnasiets alla skolor. På frågan "på min skola behandlar eleverna varandra med respekt" ligger resultaten på 71 % vilket är en minskning på 9 procentenheter mot föregående år. Gällande vuxnas ansvarstagande för att alla ska bli behandlade med respekt ligger resultaten på 70 %, en minskning med 4 procentenheter mot föregående år. 78 % av eleverna svarar att de trivs på skolan. 82 % av eleverna svarar att de aldrig blivit utsatta för mobbning, diskriminering eller trakasserier. Av de elever som upplevde att de blivit utsatta för

mobbing, diskriminering eller trakasserier under läsåret 16/17 svarar 15 % att det handlar om några gånger och 3 % svarar att detta är något de upplevt många gånger. På frågan gällande vem de upplever att de blivit utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av svarar (av de 18 % som upplever att de blivit utsatta) 80 % att det är av en annan elev, 35 % lärare och 20 % annan personal på skolan. På frågan gällande om elever blivit utsatta för kränkning på nätet av någon från skolan svarar 92% nej, aldrig. 6 % av eleverna svarar att det hänt vid några tillfällen och 2 procent att det handlar om många gånger. Av de elever som blivit kränkta på nätet svarar 89 % att det är av en annan elev, 33% lärare och 22 % annan personal på skolan.

I den enkät som Skolinspektionen genomförde med årskurs två i februari 2017 ser vi att ordningsregler och inflytande är områden som vi behöver arbeta med. Generellt visar enkäten på goda resultat. Även SKLs enkä visar på generellt goda resultat, det som vi ser behöver jobbas mer med är studieron och delaktigheten i skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Under läsåret 16/17 anmäldes två kränkningar till huvudmannen.

I diskussioner med våra elever kring vad som ligger bakom de sänkta resultaten gällande trivsel och trygghet kommer de fram att de till stor del handlar om att vi blivit fler elever på skolan. Eleverna beskriver att det var lättare att känna sig trygg när de kände alla. Eleverna beskriver även att det finns grupperingar på skolan, både inom och mellan årskurser. Även detta ger en känsla av otrygghet och utanförskap. Eleverna beskriver även att personalförändringar har bidragit till att de inte känner sig lika trygga.

2. Identifiera

Syftet är att utifrån kartläggningen identifiera risker och hinder för lika rättigheter och möjligheter och för att identifiera om det förekommer diskriminering, inklusive trakasserier och sexuella trakasserier eller repressalier, eller risker för diskriminering eller repressalier

Skolans sammanfattning av risker och hinder

Vi har en större elevgrupp och vi har ett stort ansvar i att inkludera alla elever och motverka grupperingar. Vi har elever som går språkintruktionsprogram (SPRINT) och vi behöver aktivt arbeta med att inkludera denna grupp under läsåret 17/18.

Vid t ex friluftsdagar och team-building bland elever så tänker vi på att det behövs en variation av uppgifter så att det finns något som passar alla. t ex uppgifter som kräver styrka, logiskt tänkande, samarbete, precision och andra kunskaper.

För att öka inkluderingen är vi noga med att reflektera över vilka ekonomiska förutsättningar som krävs för att delta. T ex har vi tidigare sett till att utrustning till friluftsliv finns att låna, köpa blommor till studenter som inte har familj närvarande. Just studenten är annars ett tillfälle då stora ekonomiska resurser krävs för en känsla av tillhörighet, t ex studentflak, skiva, kläder med mera.

Lärarna behöver vara goda exempel och förebilder för att minimera riskerna för att elever ska känna sig kränkta eller exkluderade. Det är vårt uppdrag att bejaka elevernas olika förutsättningar i undervisningen. En risk är att man som lärare agerar utan reflektion kring diskrimineringsgrunderna. Vi behöver lära av varandra och dela erfarenheter från tillfällena när det gått "snett" och på så vis rusta på bästa vis.

I inredning av skolan behöver vi reflektera över våra val. Vi har till exempel valt tavlor som visar västeuropeiska huvudstäder men detta skulle behöva vidgas.

När det gäller risken att en elev känner sig kränkt i och med den återkoppling som ges i EDS är det av största vikt att lärare är tydlig mot eleven med vad de olika begreppen innebär. Lärare ska vara tydliga med vad den skrivna återkopplingen innebär gällande text - provuppgifter.

Skolans mål

- Diskriminering och eller trakasserier på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder ska inte förekomma vid Kunskapsgymnasiet Uppsala.
- Alla elever ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter vid Kunskapsgymnasiet Uppsala oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder och skall mötas med respekt av alla.
- Alla elever skall känna sig trygga på Kunskapsgymnasiet Uppsala och mötas med respekt av alla.
- Vid Kunskapsgymnasiet Uppsala skall inga former av kränkande behandling förekomma.
- Vid Kunskapsgymnasiet Uppsala skall inga former av kränkande behandling via appar/sociala medier mot andra elever förekomma.

3. Analys

Syftet är att analysera orsakerna till upptäckta risker och hinder

Skolans utvärdering av det förebyggande arbetet

Vår företagsgemensamma enkät visar att punkten "*Jag har studiero på lektionerna/undervisningspassen*" har en ökad nöjdhet med 12 procentenheter till 67%. Studieron har under läsåret varit ett prioriterat område med fokus på workshop. Lärarna har under läsåret arbetat basgruppsvis med ordningsreglerna.

Gällande *Lärarna lyssnar och tar hänsyn till mina synpunkter* har nöjdheten sjunkit med en procentenhet. Gällande *Jag trivs i skolan* har nöjdheten sjunkit med tre procentenheter och gällande

Jag känner mig trygg i skolan har nöjdheten sjunkit med fyra procentenheter. Alla resultat ligger dock ändå över snittet inom Kunskapsgymnasiet. Vi ser att vi behöver arbeta aktivt med att öka elevernas känsla av trygghet och delaktighet.

Eleverna beskriver även att de upplever en hel del grupperingar i elevgruppen. Detta är något som vi kommer att prioritera under läsåret 17/18. Vi kommer att lägga ett stort fokus på att arbeta inkluderandet och öka sammanhållningen. Det är även viktigt att vi fånga upp signaler gällande otrygghet i ett tidigt skede.

När det gäller elevers inflytande samt deras känsla av att ha fått vara med i utformningen av planen mot diskriminering och kränkande behandling ser vi att det är viktigt att vi medvetandegör för eleverna när och hur/på vilket sätt detta sker.

4. Åtgärder

Beskriv åtgärder för att eliminera riskerna för diskriminering utifrån diskrimineringsgrunderna

- Dokumentera åtgärder som är främjande och förebyggande
- Dokumentera åtgärder för att undanröja risker och hinder i verksamheten
- Planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen
- Planera in tid och resurser och gör en ansvarsfördelning för respektive insats

Olika åtgärder som kan vidtas vid diskriminering, trakasserier, kränkande behandling:

- Stödjande samtal med den som utsatts för diskriminering eller kränkning
- Samtala med den/de som utfört handlingarna. Samtalen kan ledas av rektor, personlig handledare, elevhälsopersonal tillsammans eller var för sig, beroende på aktuell situation. För omyndiga elever kan det vara aktuellt att vårdnadshavare deltar.
- Fortsatta uppföljningssamtal med dem/de som utsatt, samt kontroll efter viss tid med den utsatte att kränkningarna har upphört.
- Treparsamtal med de inblandade eleverna.
- Upprätta Åtgärdsprogram för konkreta psykosociala åtgärder, för den som utsatt
- Rektor kallar föräldrar, elev, berörd handledare och någon från Elevhälsoteamet till möte.
- Samtal med berörda vårdnadshavare eller föräldramöte med samtliga inblandade.
- Samtalshjälp utifrån, t.ex. kontakt med BUP.
- Anmälan till Socialtjänsten.
- Eventuell polisanmälan. Det finns dock ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. Den ersätter heller inte anmälningskyldigheten enligt Socialtjänstlagen.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder vidtas.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som aktualiseras genom resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller av ett enskilt fall.
- Rektor utvärderar och följer upp varje anmälan åtgärder och resultat.

- Treparsamtal (elev, lärare, eht-personal)

Alla samtal dokumenteras och förvaras hos elevhälsoteamet

Skolans åtgärder för läsåret 17/18

Mål	Åtgärd	Ansvarig	När
Det förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling måste ske kontinuerligt och som en naturlig del av verksamheten. Därför är det viktigt att arbetslagen gör en plan för hur detta arbete ska genomföras i basgrupperna.	Arbetslagen tillsammans med kurator tar fram en plan för värderingsarbete under året kopplat till planen mot kränkande behandling.	Arbetslagsledare och kurator	Utvärderas november och mars
Öka elevinflytandet och uppmuntra elevkårens arbete för att öka känslan av gemenskap, inkludera alla elever och jobba för en god stämning på skolan.	Involvera elevkåren i arbetet med planen mot kränkande behandling. Återkommande uppföljande träffar under läsåret kalendarieförs.	Rektor	Utvärderas november och mars
Inkludera eleverna som läser språkintruktionsprogrammet i den övriga elevgruppen för att motverka grupperingar.	Inkludering i ordinarie undervisning och basgruppssamlingar, gemensamma aktiviteter som till exempel friluftsdagar och elevkårens aktiviteter, fasta placeringar på pass och av lärarna skapade studiegrupper.	Introduktions ansvarig och arbetslagen.	December och juni.
Skräddarsy vårt arbete efter elevernas	Kartlägga elevernas önskemål kring vad vi	Kurator	Utvärderas november och mars

önskemål så vi blir mer effektiva i vårt arbete för ökad trygghet och trivsel.	ska lägga fokus på för ökad trivsel och trygghet.		
Resultaten från vår enkät gällande respekt mellan elever samt vuxnas ansvarstagande var 71 respektive 70%. Vi vill att alla elever ska bli behandlade med respekt, och en god studiemiljö är en stor del av detta. Det är de vuxna på skolans ansvar att se till att detta efterlevs.	Aktualisera ordningsreglerna, ordning och reda i lokalen, fika/mobiler mm ta fram gemensamt förhållningssätt. Stödja varandra i att det upprätthålls.	Rektor och arbetslagsledare	Utvärderas november och mars
För att få ett effektivt förebyggande arbete är det viktigt att fånga upp signaler på otrygghet i ett tidigt skede.	EHT tar fram ett årshjul, i vilket datum för kortenkäter gällande trygghet och trivsel förs in.	EHT	Oktober, mars och juni
Det är viktigt att medvetandegöra risker för diskriminering och kränkande behandling kontinuerligt under läsåret för att få oss att vara uppmärksamma på detta i vårt dagliga arbete	Skapa rutin för att Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska ingå som en naturlig del i undervisningen under året.	Kurator och rektor	Genomförs på APT, utvärderas december och mars
Att eleverna känner sig delaktiga i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling.	På ett tydligare sätt medvetandegöra eleverna om att när vi pratar om trygghet, trivsel, kränkningar, diskriminering m.m. så är det denna plan vi arbetar med. Eleverna i åk 2 och 3 startar upp läsåret	Arbetslagsledarna	Utvärderas i augusti

	<p>med att arbeta med vårens enkätresultat och vara med och ge förslag på åtgärder inför följande läsår. Arbetet fortlöper sedan under hela läsåret.</p>		
<p>Öka gruppssammanhållning inom programmen för en ökad trivsel och trygghet.</p>	<p>Genomföra en programinriktad temadag under läsåret, där alla årskurserna inom ett program tillsammans deltar i aktiviteter. Aktiviteterna skall kopplas till programmets examensmål.</p>	<p>Program-ansvariga lärare</p>	<p>Mars</p>
<p>Att alla elever kan delta vid studenten och få bra studentdag.</p>	<p>I planeringen inför studenten 2018 beaktar arbetslaget tillsammans med representant från Elevhälsoteamet särskilt på att vi får en student för alla. Detta kan handla om att ordna blommor till elever som inte möts av någon vid utspringet, någon typ av mottagning för elever bor ensamma med mera.</p>	<p>Arbetslag för årskurs 3 och EHT</p>	<p>Augusti 2018</p>
<p>Det förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling måste ske kontinuerligt och som en naturlig del av verksamheten. Därför är det viktigt att ämneslärare gör en plan för hur detta arbete ska genomföras i varje kurs.</p>	<p>När nytt moment planeras i kurs så kopplas detta ihop.</p>	<p>Ämneslärare</p>	<p>Mars</p>

---

5. Följa upp och utvärdera

Det sista steget är att följa upp och utvärdera undersökningen, analysen och åtgärderna.

De erfarenheter som arbetet har gett används i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Aktiviteter i kvalitetsplanen utvärderas i juni 2018.

Skolans uppföljning och utvärdering

Utvärdering och uppföljning sker dels på regelbundna möten mellan rektor och gymnasiechef, samt vid de årliga enkätundersökningarna.

Hur elever och vårdnadshavare anmäler kränkning till skolan

Elever och vårdnadshavare kan informera kränkningar till elevens personliga handledare, kurator, biträdande rektor eller rektor. Den som tar emot informationen från elev eller vårdnadshavare ansvarar för att informera rektor som är ansvarig för att ärendet utreds.

Om det inte fungerar

Om du som elev inte tycker att det fungerar, om vi på skolan inte lyssnar eller gör fel, ska du prata med dina föräldrar. Det är då viktigt att dina föräldrar kontaktar skolan för att vi ska kunna lösa problemet tillsammans.

Tycker ni trots det att skolan har gjort fel, ska ni anmäla det till Barnombudsmannen (BEO).

Mer information får du på Skolinspektionens hemsida

<http://www.skolinspektionen.se/sv/BEO/Om-BEO/>

Mejladress: beo@skolinspektionen.se